

14 JUN 2002

**APPROPRIATE GUIDELINE FOR PEOPLE PARTICIPATION
IN THE PROMOTION OF PRIMARY HEALTH CARE
CASE STUDY: AMPHOE PAK CHONG**

VIROJ LENGRUGSA

With compliments
of

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIRMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE
(APPROPRIATE TECHNOLOGY FOR RESOURCE DEVELOPMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2002

ISBN 974-04-1397-8

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH

V819a

2002

e 2

Copyright by Mahidol University

4036928 ENAT/M: MAJOR : APPROPRIATE TECHNOLOGY FOR RESOURCE DEVELOPMENT; M.Sc.

(APPROPRIATE TECHNOLOGY FOR RESOURCE DEVELOPMENT)

KEY WORDS : APPROPRIATE GUIDELINE / PARTICIPATION / PRIMARY HEALTH CARE

VIROJ LENGRUGSA: APPROPRIATE GUIDELINE FOR PEOPLE PARTICIPATION IN THE PROMOTION OF PRIMARY HEALTH CARE: CASE STUDY AMPHOE PAK CHONG. THESIS ADVISORS: SOMPONG THONGCHAI, M.Sc., MONTHREE CHULASAMAYA, M.D., Ph.D., KASEM KULPRADIT, M.Sc., PISASE SENAWONGSE, M.Sc., 107 p. ISBN 974-04-1397-8

Primary Health Care was the principle strategy for the communication health development. It focused on the people participation for the community problem solution. The guideline for implementation was continuing developed. The objectives of this study were to study the community primary health care status. The study also included the analyses of factors affected on the people participation in the primary health care activities. The evaluation of the people participation level affected on the promotion of primary health care was already conducted. The appropriate guideline for people participation efficiently in the promotion of primary health care. The study was divided for comparative study into 3 groups, according to areas. Group 1 Municipality zone, Group 2 Surrounding Municipality Zone, Group 3 Outer Zone. Sampling groups for the study were 260 Community headers. Questionnaire and In-dept interview the related officials. All data were analyzed by using statistic, percentage, average values, Pearson's Product Moment Correlation, and Stepwise Multiple Regression.

From the results of study, it was found that all 3 sampling groups mostly were male and finished the Primary Level of education. They normally received health information 1-2 times a month. They had knowledge of primary health care rather high, especially samples in group 1. Attitude to the health official's implementation in the community was moderate. The people participation in the primary health care activities was also moderate. Most samples participated in the activities by invitation. Where as the participation by its usefulness came second. Factors affected on the people participation in the primary health care activities showed that, Group 1 number of members in household had positive correlation statistically significant ($P < .05$) to the people participation in the primary health care activities. Group 2 had attitude to the health official's implementation in the community showed its positive correlation statistically significant ($P < .05$) to the people participation in the primary health care activities. However, knowledge of the primary health care showed its positive correlation statistically significant ($P < .05$) to the people participation in the primary health care activities.

Therefore, the people participation promotions in the primary health care activities should have conception for the people participation, public relation to people correctly understanding the government's policy and development aspects, and promotion of various groups play a role in the appropriate participation.

4036928 ENAT / M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร ; วท.ม.

(เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร)

วิทยานิพนธ์ : เล็งรักษา : แนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานสาธารณสุขมูลฐาน : กรณีศึกษา อำเภอปากช่อง (APPROPRIATE GUIDELINE FOR PEOPLE PARTICIPATION IN THE PROMOTION OF PRIMARY HEALTH CARE : CASE STUDY AMPHOE PAK CHONG) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมพงษ์ รัชไชย, M.Sc., มนต์รี จุลสมัย, M.D., Ph.D., เกษม กุลประดิษฐ์, M.Sc., พิเศษ เสนาวงษ์, M.Sc., 107 หน้า ISBN 974 -04 -1397 - 8

การสาธารณสุขมูลฐาน เป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาด้านสุขภาพระดับชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาของชุมชนเอง และได้มีการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสถานภาพด้านสาธารณสุขมูลฐานของชุมชน วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานสาธารณสุขมูลฐาน และประเมินระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อการส่งเสริมงานสาธารณสุขมูลฐาน และเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมสุขภาพในงานสาธารณสุขมูลฐานอย่างมีประสิทธิภาพโดยแบ่งกลุ่มการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบออกเป็น 3 กลุ่มตามพื้นที่ คือ กลุ่มที่ 1 เขตเทศบาล กลุ่มที่ 2 รอบเขตเทศบาล กลุ่มที่ 3 เขตรอบนอก โดยแยกตามระยะทางจากศูนย์กลางเมือง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ผู้นำชุมชน จำนวน 260 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย Pearson's Product Moment Correlation และ Stepwise Multiple Regression

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพเกษตรกร และได้รับข่าวสารด้านสุขภาพเดือนละ 1-2 ครั้ง มีความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยกลุ่มที่ 1 เขตเทศบาล จะมีความรู้ความเข้าใจดีกว่ากลุ่มอื่นเล็กน้อย ทิศนคติต่อการดำเนินงานของบุคลากรสาธารณสุขในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานสาธารณสุขมูลฐานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะถูกเชิญเข้าร่วม รองลงมาเป็นการเข้าร่วมโดยเห็นว่ามีประโยชน์ ส่วนด้านปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานสาธารณสุขมูลฐาน กลุ่มที่ 1 เขตเทศบาล จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานสาธารณสุขมูลฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) กลุ่มที่ 2 รอบเขตเทศบาล ทิศนคติต่อการดำเนินงานของบุคลากรสาธารณสุขในชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานสาธารณสุขมูลฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) กลุ่มที่ 3 เขตรอบนอก ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานสาธารณสุขมูลฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ดังนั้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานสาธารณสุขมูลฐานจึงควรมีการสร้างจิตสำนึกในการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงนโยบายและแนวทางการพัฒนาของภาครัฐอย่างถูกต้อง และการส่งเสริมให้กลุ่มต่างๆ มีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในส่วนที่เหมาะสม